Nõukogu ja nõukogus kokku tulnud liikmesriikide valitsuste esindajate järeldused, 27. november 2012, tervist tugevdava kehalise aktiivsuse edendamise kohta

(2012/C 393/07)

EUROOPA LIIDU NÕUKOGU JA LIIKMESRIIKIDE VALITSUSTE ESINDAJAD,

1. TULETADES MEELDE SELLE KÜSIMUSE POLIITILIST KONTEKSTI, MIS ON ESITATUD LISAS, NING EELKÕIGE

1. 20. mail 2011. aastal vastu võetud Euroopa Liidu spordialast töökava (2011–2014), ([1]) millega määratleti tervist tugevdav kehaline aktiivsus ELi tasandil toimuva spordialase koostöö prioriteetse teemana ning loodi spordi, tervise ja osalemise eksperdirühm, kelle ülesandeks on uurida võimalusi tervist tugevdava kehalise aktiivsuse ja rohujuure tasandi spordis osalemise edendamiseks;

2. komisjoni 7. juuli 2007. aasta valget raamatut spordi kohta, ([2]) milles rõhutati kehalise aktiivsuse tähtsust ja sätestati kava, mille kohaselt esitab komisjon 2008. aasta lõpuks suunised kehalise aktiivsuse kohta, ning komisjoni 18. jaanuari 2011. aasta teatist „Euroopa mõõtme arendamine spordis", ([3]) milles tunnistati, et spordil on tähtis koht kõikides üldistes poliitikameetmetes, mille eesmärk on kehalise aktiivsuse suurendamine, ning kutsuti üles jätkama edusammude tegemist riiklike juhendite, sealhulgas läbivaatamis- ja koordineerimisprotsessi väljatöötamisel;

2. VÕTTES TEADMISEKS

1. ELi spordiministrite 2008. aasta novembris toimunud mitteametliku kohtumise eesistujariigi järeldustes heaks kiidetud ELi kehalise tegevuse suuniseid, millega innustatakse rakendama valdkondadevahelisi poliitikaid kehalise aktiivsuse edendamiseks kogu rahvastiku seas, olenemata ühiskonnaklassist, vanusest, soost, rassist, rahvusest ja kehalisest võimekusest ([4]);

3. VÕTTES ARVESSE, ET

1. Maailma Terviseorganisatsioon (WHO) tegi hiljuti kindlaks, et ebapiisav kehaline aktiivsus on tähtsuselt neljas riskifaktor ülemaailmse enneaegse suremuse ja haigestumise taga ([5]);

2. kehaline aktiivsus on üks tõhusamaid viise mittenakkuslike haiguste ennetamiseks ja rasvumise vastu võitlemiseks ([6]). Lisaks on üha enam tõendeid selle kohta, et kehalise aktiivsuse ning vaimse tervise ja kognitiivsete protsesside vahel esineb positiivne seos ([7]). Vähesel kehalisel aktiivsusel on kahjulik mõju mitte üksnes inimeste tervisele, vaid ka tervishoiusüsteemidele ja majandusele tervikuna, kuna sellega kaasnevad märkimisväärsed otsesed ja kaudsed majanduslikud kulud ([8]). Ennetustegevuse, ravi ja taastumisega seotud kasust tulenevalt on kehaline aktiivsus kasulik igas vanuses ning eelkõige Euroopa elanikkonna vananemist ja igas vanuses hea elukvaliteedi säilitamist silmas pidades;

3. kuna teadlikkus tervist tugevdava elukestva kehalise aktiivsuse olulisusest on suurenenud, on erinevatel tasanditel tõhustatud kehalise aktiivsuse edendamist, kasutades selleks erinevaid strateegiaid, poliitikaid ja programme. Mõnes ELi liikmesriigis on tehtud olulisi jõupingutusi, et võimaldada kodanikel suurendada kehalist aktiivsust ning innustada neid seda tegema. Kehalist aktiivsust edendav ja spordisektori osalusel teostatav teadlikkuse parandamine võib olla kasulik vahend kodanike teavitamiseks;

4. üldiselt peab tõdema, et kehalise aktiivsuse soovitusliku taseme saavutanud ELi kodanike osakaal ei ole viimastel aastatel suurenenud; mõnes riigis kehalise aktiivsuse tase hoopis langeb ([9]). Kehalise aktiivsuse praegune madal tase on ELi ja selle liikmesriikide jaoks suur probleem nii tervisealasest, sotsiaalsest kui ka majanduslikust perspektiivist;

5. kehalise aktiivsuse tulemuslik edendamine, mille tagajärjel kehaline aktiivsus suureneb, peab kaasama erinevaid sektoreid, nagu on sätestatud alltoodud punktis 6, sealhulgas spordisektorit, võttes arvesse, et sporditegevus ja sport kõigile on kehalise aktiivsuse ühed olulisemad allikad;

([1]) ELT C 162, 1.6.2011, lk 1.
([2]) Dok 11811/07 – KOM(2007) 391 (lõplik).
([3]) Dok 5597/11 – KOM(2011) 12 (lõplik).
([4]) Euroopa Liidu kehalise tegevuse suunised: http://ec.europa.eu/sport/library/documents/c1/eu-physical-activity-guidelines-2008_et.pdf. Eesistujariik Prantsusmaa järeldused spordi ja tervishoiu kohta: http://ec.europa.eu/sport/library/documents/b21/ue08pfue_conclusions_presidence_definitives_en.pdf
([5]) Global Recommendations on Physical Activity for Health, WHO, 2010.
([6]) http://www.who.int/healthinfo/global_burden_disease/global_health_risks/en/index.html
([7]) http://www.health.gov/paguidelines/Report/pdf/CommitteeReport.pdf
([8]) WHO Europe (2007): A European framework to promote physical activity for health.
([9]) Euroopa Komisjon: Eurobaromeetri eriuuring 183-6 (detsember 2003), 246 (november 2006), 213 (november 2004) ja 334 (märts 2010).

6. Euroopa Liidu kehalise tegevuse suunised loovad hea aluse, et anda hoogu kehalist aktiivsust edendavatele sektoritevahelistele poliitikatele, eelkõige spordi, tervise, hariduse, keskkonna, linnaplaneerimise ja transpordi valdkondades, andes liikmesriikidele juhiseid tervist tugevdava kehalise aktiivsuse alaste riiklike strateegiate väljatöötamisel;

7. mõned liikmesriigid juba rakendavad kõnealuseid suuniseid või nende teatavaid aluspõhimõtteid oma riiklikes poliitikates ja strateegiates. Liikmesriikide lähenemisviisid on siiski väga erinevad ning suunistes ette nähtud tervist tugevdava kehalise aktiivsuse poliitika rakendamist on võimalik veelgi parandada;

8. spordi, tervise ja osalemise eksperdirühm määras oma volitustega kooskõlas kindlaks soovituslike meetmete kogumi, mis käsitleb tervist tugevdava kehalise aktiivsuse tõhusama edendamise konkreetseid aspekte. Need hõlmavad järgmist ([1]):

— sisend ELi algatusele edendada liikmesriikides ELi kehalise tegevuse suuniste rakendamist piiratud järelevalvekava abil;

— suunised spordi- ja tervishoiusektori vahelise koostöö tugevdamiseks liikmesriikides;

— põhimõtete kogum, mis käsitleb kehalise aktiivsuse panust aktiivsena vananemisesse ELis ja selle liikmesriikides;

4. KUTSUVAD ELi LIIKMESRIIKE ÜLES

1. jätkama edusammude tegemist kehalist aktiivsust edendavate strateegiate ja sektoritevaheliste poliitikate väljatöötamisel, võttes arvesse ELi kehalise tegevuse suuniseid ja nende aluspõhimõtteid;

2. innustama ja toetama asjakohasel tasandil algatusi, mille eesmärgiks on edendada kehalist aktiivsust spordisektoris, näiteks erisuuniseid kehalise aktiivsuse alaste pakkumiste parandamiseks kohalikes spordiklubides, spordiorganisatsioonide poolt konkreetse spordiala raames algatatud eriprogramme ja sporti kõigile või *fitness*-klubide erimeetmeid, mida saaks kohaldada spordiliikumistes ja *fitness*-sektoris ning mis võiksid lihtsustada koostööd teiste sektoritega, eelkõige hariduse ja tervise valdkondades;

3. julgustama aktiivsena vananemist toetava kehalise aktiivsuse rolli käsitlemist riiklikes spordipoliitikates ja -rahastamiskavades ning kaaluma sellest lähtuvalt projekte, mille eesmärk on edendada tervist tugevdavat kehalist aktiivsust eakate seas, võttes samas arvesse tegutsemissuutlikkuse erinevusi;

4. edendama tihedamat koostööd spordi-, tervishoiu- ja muude sektorite vahel, tehes seda vastavalt vajadusele ja kooskõlas riikliku tervishoiusüsteemiga, võttes arvesse mõnes liikmesriigis kujundatud parimaid tavasid;

5. kaaluma teadlikkuse parandamise ja teavitamise meetmete kasutamist nii riiklikul kui ka kohalikul tasandil, et suurendada kodanike huvi oma eluviisi aktiivsemaks muutmise vastu;

5. KUTSUVAD EUROOPA LIIDU NÕUKOGU EESISTUJARIIKI, LIIKMESRIIKE JA KOMISJONI ÜLES NENDE VASTAVATE PÄDEVUSTE RAAMES

1. tugevdama koostööd selliste poliitikavaldkondade vahel, mis Euroopa Liidu kehalise tegevuse suuniste kohaselt edendavad kehalist aktiivsust ning milleks on eelkõige sport, tervishoid, haridus, keskkond, linnaplaneerimine ja transport;

2. tagama Euroopa aktiivsena vananemise ja põlvkondadevahelise solidaarsuse aasta (2012) kontekstis, et spordi, tervise ja osalemise eksperdirühma poolt välja töötatud aktiivsena vananemist toetava kehalise aktiivsuse põhimõtteid võetakse vajaduse korral arvesse poliitiliste järelmeetmete võtmisel kõnealuse aasta ja sporti kõigile käsitlevate riiklike strateegiate puhul;

3. parandama tõendusmaterjale, millel põhinevad poliitikad, mis on välja töötatud eesmärgiga edendada ELis ja selle liikmesriikides tervist tugevdavat kehalist aktiivsust ja spordis osalemist, näiteks lisades kehalise aktiivsuse Euroopa 2013.–2017. aasta statistikaprogrammi;

6. KUTSUVAD EUROOPA KOMISJONI ÜLES

1. esitama ettepaneku, mis käsitleb nõukogu soovitust tervist tugevdava kehalise aktiivsuse kohta, võttes seejuures arvesse kõnealuses valdkonnas eelnevalt tehtud tööd, eelkõige Euroopa Liidu kehalise tegevuse suuniseid, ning kaaluma võimalust lisada oma ettepanekusse piiratud järelevalveraamistik, milles sisalduvate piiratud näitajate abil hinnatakse edusamme ning mis põhineb võimalikult suures ulatuses kättesaadavatele andmeallikatele, mis on kindlaks määratud spordi, tervise ja osalemise eksperdirühma poolt;

2. tegema korrapäraselt sporti ja kehalist aktiivsust käsitlevaid uuringuid ning võtma ELi tulevastes teadusprogrammides arvesse tervist tugevdava kehalise aktiivsuse alaseid teadusuuringuid;

([1]) http://ec.europa.eu/sport/news/20120803-eu-xg-shp-fin-rpt_en.htm

3. edendama ja toetama tervist tugevdava kehalise aktiivsuse ja spordis osalemise alaste parimate tavade vahetamist ELis, toetades muu hulgas ELi asjakohaste rahastamisskeemide ja programmide kaudu projekte ja nende tulemuste levitamist. Parimate tavade jagamine võiks olla seotud järgmisega:

   — haridus, teavitamine ning teadlikkuse parandamine kõikidel asjakohastel tasanditel;

   — koostöö asjakohaste poliitikasektorite vahel ja asjaomaste sidusrühmade osalemine olemasolevate suuniste rakendamises;

   — roll, mida täidavad spordiliikumine, eelkõige klubid, ning organisatsioonid, kelle valdkonnaks on sport kõigile;

   — edukad strateegiad, poliitikad ja programmid, sealhulgas hindamistulemused;

   — võimalikud poliitika- ja seadusandlikud meetmed, mis on osutunud konkreetsetes ELi liikmesriikides kehalise aktiivsuse edendamisel tulemuslikeks;

4. kaaluma võimalust hakata korraldama iga-aastast Euroopa spordinädalat (võttes arvesse selle korralduslikke ja finantsaspekte), mille abil edendataks kehalist aktiivsust ja spordis osalemist kõikidel tasanditel, võttes seejuures arvesse samalaadseid riikide algatusi ja tehes koostööd asjaomaste spordiorganisatsioonidega. Selline nädal peaks tuginema käimasolevatele teadlikkuse parandamise kampaaniatele, võttes seejuures arvesse nende elluviimisel saadud kogemusi ja lisaväärtust, ning kasutada tuleks 2009. aasta spordialaste ettevalmistavate meetmete abil rahastatud seonduvate projektide tulemusi ning samuti nende projektide tulemusi, mida rahastati 2012. aasta spordialase teadlikkuse suurendamise alaste ettevalmistavate meetmete raames seonduvate projektikonkursside kaudu.

LISA

— Nõukogu 1.-2. detsembri 2011. aasta järeldused „ELis tervise valdkonnas esineva ebavõrdsuse vähendamine tervislike eluviiside edendamisele suunatud kooskõlastatud meetmetega” ([1]).

— Euroopa Komisjoni valge raamat „Toitumise, ülekaalulisuse ja rasvumisega seotud terviseküsimustega tegelemise Euroopa strateegia” ([2]).

— Euroopa Parlamendi ja nõukogu 14. septembri 2011. aasta otsus nr 940/2011/EL aktiivsena vananemise ja põlvkondadevahelise solidaarsuse Euroopa aasta (2012) kohta, ([3]) sealhulgas kehalise aktiivsuse rolli kohta antud kontekstis.

([1]) Dok 16708/11.
([2]) Dok 9838/07 – KOM(2007) 279 (lõplik).
([3]) ELT L 246, 23.9.2011, lk 5.